

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszcy

LBY – 410.017.05.2015
P/15/037

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszcy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/37 – Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miast
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Sławomir Kierat, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 96936 z dnia 1 października 2015 r.; 2. Adam Kończak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 96942 z dnia 28 października 2015 r.; 3. Sylwia Woźniak-Waszak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 96950 z dnia 9 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli, str. 765-770)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Grudziądzu, ul. Ratuszowa 1 86-300 Grudziądz ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Malinowski, Prezydent Grudziądza ² (dowód: akta kontroli, str. 1, 763, 764)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Grudziądza⁴ był spójny z innymi strategiami, programami oraz planami dotyczącymi rozwoju Miasta i przyczyniał się do kompleksowości działań na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze. Realizowane w ramach LPR programy pozwoliły na stworzenie całościowego podejścia do rozwiązywania problemów obszaru kryzysowego i stanowiły spójne działania na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze.

Wszystkie projekty zaplanowane w ramach LPR na lata 2009-2015 zostały zrealizowane. Efektami zrealizowanych projektów było m.in.: 70 nowopowstałych bądź wyremontowanych obiektów małej architektury, 26 zbudowanych przebudowanych lub wyposażonych obiektów, 15 odrestaurowanych obiektów zabytkowych, 16 zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego, wyremontowana lub przebudowana infrastruktura publiczna o powierzchni 3 962 m² jak również dostosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych

W programie zdefiniowany został system oceny skuteczności prowadzonych działań rewitalizacyjnych, jednak w Urzędzie brakowało dokumentacji potwierdzającej prowadzenie monitoringu osiąganych efektów z realizowanych projektów. Nie wszystkie wymagane raporty zostały sporządzone i przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Prezydent”.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Dalej „LPR”

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Spójność Lokalnych Programów Rewitalizacji z innymi strategiami, programami oraz planami obowiązującymi i dotyczącymi rozwoju miasta i racjonalność planowanych działań rewitalizacyjnych

Opis stanu faktycznego

1.1. Zapewnienie kompleksowości działań na wyznaczonych do rewitalizacji obszarach

Uchwałą⁵ Rady Miejskiej Grudziądza z 21 kwietnia 2004 r. przyjęto „Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich dla Miasta Grudziądza”. Celem programu było stworzenie sprzyjających warunków lokalowych dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw oraz podniesienie atrakcyjności osiedleńczej miasta. W latach 2005-2008 w ramach ww. programu zrealizowano cztery projekty z zakresu remontu budynków wielorodzinnych⁶ i odnowy dwóch elewacji budynków⁷ w zabytkowej części Grudziądza (Stare Miasto).

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Grudziądza na lata 2009-2015 został przyjęty przez Radę Miejską Grudziądza 28 października 2009 r.⁸

(dowód: akta kontroli str. 2, 3-203, 692, 834)

W Mieście przeprowadzono diagnozę stanu wyjściowego, której wynikiem był Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej miasta⁹ wraz z analizą strategiczną, identyfikujący problemy występujące na zdegradowanych obszarach miasta i wyznaczający obszary do rewitalizacji.

W ramach ww. diagnozy zidentyfikowano problemy m.in.:

- w sferze społecznej: dotyczące spadku liczby mieszkańców (odpływ młodych ludzi do większych metropolii), złego stanu technicznego obiektów sportowych, niewystarczającej oferty kulturalnej, ubożenia społeczeństwa, wysokiego poziomu bezrobocia, wysokiego poziomu przestępczości;
- w sferze gospodarczej: dotyczące małej aktywności zawodowej mieszkańców, braku aktywności gospodarczej sektora MŚP¹⁰, obciążenia struktury gospodarki tradycyjną branżą przemysłową, braku infrastruktury turystycznej o wysokim standardzie, niewysokiej liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych;
- w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym: dotyczące zmniejszającej się powierzchni terenów zielonych, zanieczyszczenia powietrza, silnej koncentracji zanieczyszczeń energetycznych i technologicznych, wysokiego skażenia gleb występującego w sąsiedztwie zakładów przemysłowych, pilnej potrzeby odnowienia wielu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej, koniecznej rewitalizacji i restrukturyzacji zespołów starej zabudowy;

⁵ Nr XXI/46/04

⁶ Budynki przy ul. Mickiewicza nr 16 (bez oficyny), nr 18 (bez oficyny), nr 19 i nr 20. Projekt „Remont budynków przy ul. Mickiewicza 19, 20 w ramach programu rewitalizacji w Grudziądzu” był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa.

⁷ Przy ul. Mickiewicza 23 i ul. Starorynkowej 12/14

⁸ Uchwała nr XLV/81/09.

⁹ Załącznik Nr 1 do LPR.

¹⁰ Sektor małych i średnich przedsiębiorstw.

- w infrastrukturze wodociągowej i kanalizacyjnej, sieci ciepłowniczej, systemu gazowego, sieci elektroenergetycznej, gospodarki odpadami oraz infrastruktury drogowej.

(dowód: akta kontroli str. 54-104, 327-377, 665)

Zgodnie z Raportem z konsultacji społecznych¹¹ w początkowej fazie opracowywania LPR do konsultacji zaproszono instytucje i podmioty, które mogły realizować własne pomysły na projekty. W terminie od stycznia do października 2008 r. do Urzędu wpłynęło ponad 50 propozycji projektów, które zostały zweryfikowane według przyjętych kryteriów. Po przygotowaniu projektu LPR za pośrednictwem lokalnych mediów oraz strony internetowej skierowano do mieszkańców Grudziądza zaproszenie do zgłaszania uwag i sugestii¹². Mieszkańcy wykazywali zainteresowanie głównie projektami dotyczącymi: możliwości remontu własnych kamienic, przebudowy ulic Starego Miasta, przebudowy sieci tramwajowej oraz zagospodarowaniem terenów w okolicach Błoni Nadwiślańskich i Góry Zamkowej.

(dowód: akta kontroli str. 105-121)

W I etapie kompleksowego podejścia do procesu rewitalizacji LPR-em objęto obszar śródmiejski o całkowitej powierzchni 123,66 ha (2,1% obszaru całego miasta), w tym obszar zdegradowanej struktury miejskiej wynosił 13,5 ha (21% obszaru całego miasta o zdegradowanej strukturze). Teren wyznaczony do rewitalizacji zamieszkiwało 9,2 tys. mieszkańców (9,3% mieszkańców całego miasta).

Sposób i kryteria zastosowane przy wytypowaniu obszaru miasta do rewitalizacji były zgodne z wytycznymi zawartymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013¹³, dotyczącymi przygotowania LPR.

(dowód: akta kontroli str. 55-104, 665)

Wyznaczony do rewitalizacji obszar miasta wpisywał się w ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego¹⁴ (dalej: „mpzp”), a w szczególności:

- mpzp „Stare Miasto”, obejmującego obszar o pow. 24,17 ha¹⁵; w uchwale zapisano, że na terenie objętym planem przewiduje się inwestycje ujęte w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym¹⁶, tj. modernizację sieci tramwajowej oraz rewitalizację obszarów miejskich (przebudowę ulic)¹⁷;
- 10 innych mpzp, obejmujących mniejsze obszary lub działki¹⁸.

Dla obszaru objętego rewitalizacją, po przyjęciu przez gminę LPR, Urząd wydał:

- 6 decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, których przedmiotem była: modernizacja sieci tramwajowej, budowa oświetlenia ulicznego i linii kablowej, budowa gazociągu oraz sieci wodociągowej;

¹¹ Załącznik nr 2 do LPR.

¹² Konsultacje społeczne trwały od 27.04.2009 r. do 31.05.2009 r.

¹³ Dalej: „RPO”

¹⁴ Według stanu na 02.12.2015 r. obszar wyznaczony do rewitalizacji był w 97,2% objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

¹⁵ Obszar zawarty między Al. 23 stycznia, ul. Kościelną, linią murów obronnych do ul. Starej, ulicami: Starą, Wybickiego, Solną, nabrzeżem Wisły i rzeką Wisłą

¹⁶ Dalej: „WPI”

¹⁷ Uchwała Nr XLIV/72/09 RMG z 23.09.2009 r.

¹⁸ Uchwały RMG: Nr XXII/86/00 z 27.09.2000 r., Nr XXX/57/01 z 20.06.2001 r., Nr III/22/02 z 11.12.2002 r., Nr IV/27/06 z 20.12.2006 r., Nr XV/135/07 z 31.10.2007 r., Nr XLV/80/09 z 28.10.2009 r., Nr LI/8/10 z 24.02.2010 r., Nr LIII/28/10 z 28.04.2010 r., Nr VIII/47/11 z 27.04.2011 r., Nr XX/130/11 z 28.12.2011 r.

- 8 decyzji o warunkach zabudowy dotyczących: zmiany sposobu użytkowania lokalu (5), budowy parkingu, dróg dojazdowych i chodników, rozbudowy garażu.

Ww. decyzje o warunkach zabudowy były spójne z celami działań rewitalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 231-233, 791-793, 794-831, 834)

LPR przyjęty uchwałą Rady Miejskiej Grudziądza z 28 października 2009 r. przewidywał realizację 15 projektów.

Poszczególne projekty zgodnie z założeniem miały być realizowane przez podmioty odpowiedzialne za ich przygotowanie, realizację oraz finansowanie w części przypadającej na udział własny. Katalog projektów nie był zamknięty. W miarę zgłaszanych potrzeb, zgodnie z pojawiającymi się trendami społeczno-ekonomicznymi, LPR był aktualizowany. Miasto pełniło funkcję zarówno beneficjenta projektów będących częścią LPR, jak również funkcję instytucji odpowiedzialnej za koordynację wdrażania i monitorowania efektów realizacji LPR.

(dowód: akta kontroli str. 122-200)

Spośród 15 przyjętych do realizacji projektów osiem związanych było ze sferą mieszkaniową, a wśród nich:

- siedem projektów, których beneficjentem było Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami Sp. z o.o.¹⁹, dotyczyło odnowy zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, dla których zakres prac obejmował głównie: remont dachów, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont elewacji oraz klatek schodowych;
- jeden projekt, którego beneficjentem było Grudziądzkie Centrum Caritas, obejmował podwyższenie kondygnacji budynku celem adaptacji na potrzeby działalności edukacyjno – szkoleniowo – usługowej.

W żadnym z tych projektów nie zakładano trwałego, ani tymczasowego wysiedlenia lokatorów. Odnowa zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych była powiązana z innymi projektami rewitalizacji realizowanymi przez Miasto. Dotyczyło to następujących projektów: „Przebudowa ulic Starego Miasta” oraz projektów komplementarnych do działań rewitalizacyjnych, tj.: „Rewitalizacja i adaptacja obszaru przemysłowego w Grudziądzu do nowych funkcji turystyczno-rekreacyjnych”, „Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodociągowej” oraz „Modernizacja sieci tramwajowej w Grudziądzu”. Planowane projekty związane ze sferą mieszkaniową były kompatybilne z działaniami podejmowanymi przez MPGN w okresie poprzedzającym przyjęcie przez gminę LPR i stanowiły ich kontynuację.

(dowód: akta kontroli str. 122-200)

Dla LPR został określony plan finansowy, wg którego całkowite koszty wszystkich projektów wynosiły 33 407,6 tys. zł (w tym kwalifikowane - 32 698,5 tys. zł), w tym: środki własne – 9 514,7 tys. zł, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego²⁰ – 21 481,0 tys. zł oraz inne – 1 702,8 tys. zł. Harmonogram realizacji projektów określono na lata 2008-2015. Plan finansowy i harmonogram realizacji LPR były tworzone z uwzględnieniem zadań ujętych w WPI na lata 2009-2013²¹, w którym na projekt „Rewitalizacja obszarów miejskich w Grudziądzu”²² przeznaczono łącznie 22 714,5 tys. zł, z tego środki własne – 6 814,4 tys. zł, dotacje i subwencje UE – 11 900,1 tys. zł oraz finansowanie pozabudżetowe – 4 000,0 tys. zł.

¹⁹ Dalej: „MPGN”

²⁰ Dalej: „EFRR”

²¹ Uchwała Nr XXXIII/147/08 RMG z 29.12.2008 r.

²² Zadanie: FE/1/2008/FE

W WPI były ujęte także dwa zadania, które następnie zostały uwzględnione w LPR jako projekty komplementarne do działań rewitalizacyjnych, tj.:

- „Rewitalizacja i adaptacja obszaru przemysłowego w Grudziądzu do nowych funkcji turystyczno-rekreacyjnych”,
- „Modernizacja sieci tramwajowej w Grudziądzu”.

Uchwalenie LPR wymusiło zmianę WPI²³, zgodnie z którą na zadanie „Rewitalizacja obszarów miejskich w Grudziądzu” w latach 2009-2013 przeznaczono 16 190,0 tys. zł, w tym środki własne – 4 857,0 tys. zł oraz dotacje i subwencje UE – 11 333,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 47-48, 234-237)

W okresie objętym kontrolą²⁴ LPR był 15-krotnie zmieniany²⁵. W wyniku dokonanych zmian²⁶ wprowadzono do LPR dwie listy działań rewitalizacyjnych i restrukturyzacyjnych, tj. listę podstawową i listę rezerwową. Lista podstawowa obejmowała 19 projektów realizowanych w latach 2009-2015 (w tym 9 związanych ze sferą mieszkaniową) o łącznej wartości 37 609,1 tys. zł. Dofinansowanie z EFRR wynosiło 22 091,3 tys. zł (58,7%). Na liście rezerwowej umieszczono dwa projekty o łącznej wartości 4 182,5 tys. zł, w tym dofinansowanie z EFRR wynosiło 1 544,9 tys. zł (36,9%).

(dowód: akta kontroli str. 529-541)

Zmiany wprowadzane do LPR, polegające na aktualizacji kosztów, zakresu, terminu realizacji oraz modyfikacji niektórych przedsięwzięć, a także dodaniu przedsięwzięć do listy podstawowej lub rezerwowej i przesunięciach z jednej listy do drugiej, zostały trzykrotnie poddane konsultacjom społecznym²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 204-230, 378-416)

W obszarze wskazanym w LPR do rewitalizacji zaplanowano działania w sferze społeczno-gospodarczej i infrastrukturalnej, które zgodnie z przyjętymi założeniami przyczyniały się (pośrednio lub bezpośrednio) do realizacji celów strategicznych zapisanych w LPR, tj. m.in.:

1. Rewitalizacja i adaptacja obszaru przemysłowego do nowych funkcji turystyczno-rekreacyjnych (projekt komplementarny do działań rewitalizacyjnych) – na terenie o pow. 66,2 tys. m² zaplanowano m.in. modernizację basenu portowego na port jachtowy z bazą szkoleniową, uruchomienie tawerny, restauracji, kawiarni, rozbudowę obiektów sportowo-rekreacyjnych, itd. Ponadto po przeniesieniu szpitala do nowo wybudowanych obiektów planowano częściową przebudowę i zagospodarowanie terenu poszpitalnego na mieszkania komunalne i socjalne, miejsca hotelowe lub campus dla studentów;
2. Powołanie parku kulturowego obszaru Starego Miasta wraz z Górą Zamkową i zielenią komponowaną (po zakończeniu badań archeologicznych planowano rewitalizację murów zamku i wieży Klimek) oraz parku kulturowego obszaru „Cytadeli” (postulat zgłoszony w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami na lata 2009-2012);

²³ Uchwała Nr XLVII/94/09 RMG z 25.11.2009 r.

²⁴ Kontrolą objęto lata 2007-2015 (I półrocze).

²⁵ Uchwały Nr: LI/11/10 z 24.02.2010 r., LIV/39/10 z 26.05.2010 r., LVI/66/10 z 28.07.2010 r., LVIII/99/10 z 27.10.2010 r., VII/29/11 z 30.03.2011 r., XIII/83/11 z 06.07.2011 r., XXIV/57/12 z 25.04.2012 r., XXVIII/121/12 z 31.10.2012 r., XXXII/4/13 z 30.01.2013 r., XXXIII/13 z 27.02.2013 r., XXXVI/53/13 z 22.05.2013 r., XXXVII/71/13 z 26.06.2013 r., XL/100/13 z 30.10.2013 r., XLVI/34/14 z 26.03.2014 r. oraz V/29/15 z 25.02.2015 r.

²⁶ Ostatnia zmiana wprowadzona została uchwałą z dnia 25.02.2015 r.

²⁷ W dniach: 17-21.12.2012 r., 06-15.02.2013 r. oraz 10-20.10.2013 r.

3. Nadanie statusu Pomnika Historii zespołowi spichrzów wraz z pozostałymi elementami panoramy od strony Wisły – wykonanie projektu kompleksowej restauracji zespołu oraz zachowanych odcinków murów miejskich;
4. Odnowa zieleni miejskiej na Błoniach Nadwiślańskich (miejsce spacerowe i organizacji imprez plenerowych);
5. Modernizacja sieci tramwajowej (projekt komplementarny do działań rewitalizacyjnych), polegająca na przebudowie sieci i zakupie nowych zestawów tramwajowych; planowane efekty - mniejsza emisja hałasu i drgań (zwłaszcza w obrębie Starego Miasta), zmniejszenie poboru prądu, lepszy standard przewozu pasażerów;
6. Wzbogacenie oferty kulturalnej w obszarze objętym rewitalizacją – cyklicznie organizowane festiwale, spotkania muzyczne i teatralne, spektakle uliczne, warsztaty plastyczne;
7. Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego wraz z rozbudową centrum dozoru monitoringu w Komendzie Miejskiej Policji w celu poprawy bezpieczeństwa (montaż dodatkowych 11 kamer obok 13 istniejących);
8. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej (projekt komplementarny do działań rewitalizacyjnych) w ramach poprawy poziomu życia mieszkańców (wymiana 1,8 km sieci wodociągowej);
9. Modernizacja obiektów sakralnych (kościół p.w. Ducha Świętego oraz Św. Krzyża) – włączenie zabytków po modernizacji do programów zwiedzania dla turystów;
10. Budowa Centrum Handlowo-Usługowego (projekt komplementarny do działań rewitalizacyjnych, realizowany z własnych środków finansowych inwestora) – zakładano zatrudnienie ok. 1200 osób i zmniejszenie poziomu bezrobocia. Lokalizacja obiektu w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru przemysłowego przyczyniała się do zmiany wizualnej i funkcjonalnej tego obszaru;
11. Działania o charakterze społecznym, jak:
  - projekt realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie²⁸ „Pierwszy krok do samodzielności” adresowany m.in. do mieszkańców z obszaru wyznaczonego do wsparcia, mający na celu pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym w podjęciu zatrudnienia poprzez treningi, szkolenia oraz doradztwo zawodowe;
  - projekty o podobnym charakterze realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy²⁹, tj. „Ja Wam pokażę – idę do pracy” oraz „Najlepsze dopiero przed nami”;
  - wspieranie przez miasto inicjatyw społecznych, jak działalność na obszarze wsparcia: świetlic dla dzieci i młodzieży działających przy parafii p.w. Niepokalanego Serca N.M.P. oraz w ramach „Caritas”, Klubu Abstynenta „Alicja”, Centrum Rehabilitacji.

(dowód: akta kontroli str. 30-44)

LPR był spójny z regionalnymi i lokalnymi dokumentami strategicznymi, takimi m.in. jak: Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020; Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013; Strategia Rozwoju Miasta Grudziądz 2008-2015; Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Grudziądz; Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Grudziądza na lata 2009-2012.

(dowód: akta kontroli str. 95-104, 368-377)

²⁸ Dalej: „MOPR”

²⁹ Dalej: „PUP”

Główne problemy zidentyfikowane na potrzeby LPR nawiązywały do zagadnień określonych jako priorytetowe w dokumentach strategicznych i programowych samorządu województwa, takich jak:

- RPO – cele LPR wpisywały się w 7 Oś priorytetową RPO „Wspieranie przemian w miastach i obszarach wymagających odnowy”;
- Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2020 – większość działań przewidzianych do realizacji przez LPR wynikała z założeń programowych Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 95-104)

1.2. System oceny skuteczności prowadzonych działań rewitalizacyjnych

Na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze miasta przyjęto następujące wskaźniki monitorowania (rok bazowy 2009 / rok docelowy 2015):

- powierzchnia odnowionych terenów zielonych – 5% / 50%;
- liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru – 370,41 / 355,59;
- liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi), w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru – 75,01 / 71,26;
- długość zmodernizowanego torowiska – 0% / 61%;
- długość przebudowanych dróg na rewitalizowanym terenie – 0% / 10,7% (23% po aktualizacji);
- długość zmodernizowanej sieci wodociągowej na rewitalizowanym terenie – 0% / 10,7% (10,55% po aktualizacji);
- poprawa jakości życia w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych poprzez remont dachu (...) – 17% / 23% (22,7% po aktualizacji).

Dla systemu oceny osiągnięcia celów rewitalizacji przyjęto następujące wskaźniki:

- odnowa/wykreowanie około 40 000 m² terenów zielonych na obszarze rewitalizacji;
- spadek liczby przestępstw i wykroczeń o 4%;
- spadek o 5% liczby osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej;
- przebudowa ponad 4 km dróg;
- przebudowa około 2 km sieci kanalizacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 27-28)

Monitorowanie wdrażania LPR należało do zadań pracowników Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu. Zakładano prowadzenie analizy ilościowej i jakościowej na temat wdrażanych projektów i całego LPR w aspekcie finansowym i rzeczowym. Źródłem informacji gromadzonych na potrzeby wskaźników monitorowania były: dane statystyczne GUS, statystyki policyjne TEMIDA, informacje z PUP, MOPR, spółek miejskich, komórek organizacyjnych Urzędu oraz od przedsiębiorców działających na rewitalizowanym obszarze. W LPR zakładano też pomiar wartości wskaźników w zależności od ich kategorii (produkt, rezultat, oddziaływanie) – kwartalnie, półrocznie i rocznie. Zakładano przedstawianie danych w tym zakresie w rocznych raportach przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego. Aktualizacja LPR miała być dokonywana minimum raz na trzy lata.

(dowód: akta kontroli str. 51-53, 632-644)

Urząd sporządził i terminowo przekazał do Urzędu Marszałkowskiego dwa raporty z realizacji LPR, tj.: za 2009 i za 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 645-664)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Urząd nie sporządził i nie przekazał do Urzędu Marszałkowskiego rocznych raportów z realizacji LPR za lata 2011-2014. Nie sporządzano dokumentacji potwierdzającej prowadzenie w wyżej wskazanym okresie monitoringu efektów osiągniętych z realizowanych projektów, m.in. takich jak rozbudowa monitoringu, modernizacja sieci tramwajowej.

Zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji³⁰, do 30 maja każdego roku miały być składane do Urzędu Marszałkowskiego roczne raporty z realizacji LPR. Wymóg sporządzania takich raportów zawierał także LPR.

Prezydent wyjaśnił, że w kolejnych latach przebieg procesu rewitalizacji był monitorowany poprzez sporządzanie aktualizacji LPR. W miarę zidentyfikowanych potrzeb, do programu wprowadzano działania korygujące, sukcesywnie sprawdzano postępy we wdrażaniu projektów oraz weryfikowano stan ich przygotowania do realizacji. Zmian w LPR dokonywano także na wniosek Beneficjentów, w miarę zaawansowania przedsięwzięć i sygnalizowanych przez nich potrzeb dotyczących aktualizacji zakresu, terminu wykonania oraz kosztów realizacji przedsięwzięć. Ponadto każdy Wnioskodawca projektu był zobowiązany do składania w Urzędzie Marszałkowskim kwartalnych sprawozdań z realizacji przedsięwzięcia oraz przekazywania co miesiąc zaktualizowanego harmonogramu składania wniosków o płatność, do czasu całkowitego rozliczenia projektu. Kopie uchwał zmieniających LPR były na bieżąco przesyłane do Urzędu Marszałkowskiego.

(dowód: akta kontroli str. 666-668)

1.3. Planowanie działań w ramach LPR, w tym dobór projektów pozwalających na stworzenie spójnego i całościowego podejścia do rozwiązania problemu obszarów kryzysowych

Zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi przygotowania LPR powinien on zawierać kryteria wyboru projektów.

Zastosowane w LPR kryteria oceny i wyboru projektów, opisane w Raporcie z konsultacji społecznych, pozwalały na odrzucenie projektów, które nie mieściły się w celach programu lub ich wykonalność była wątpliwa. Były to kryteria takie, jak:

- realizacja projektu na obszarze objętym rewitalizacją oraz w ramach czasowych programu;
- zasadność planowanych wydatków do przedmiotu i zakresu projektu;
- trwałość rezultatów projektu przez okres minimum 5 lat od zakończenia;
- powiązanie z innymi projektami o zbliżonej tematyce;
- zgodność projektu z LPR i mpzp;
- efekty estetyczne (dla projektów polegających na uporządkowaniu terenów publicznych);

³⁰ Załącznik do Uchwały nr 70/874/08 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11.09.2008 r. ze zmianami wprowadzonymi: Uchwałą nr 91/1146/08 z dnia 27.11.2008 r., Uchwałą nr 7/58/09 z dnia 27.01.2009 r., Uchwałą nr 45/653/09 z dnia 09.06.2009 r., Uchwałą nr 59/986/09 z dnia 30.07.2009 r., Uchwałą nr 18/277/11 z dnia 17.03.2011 r., Uchwałą nr 54/1032/11 z dnia 31.08.2011 r., Uchwałą nr 34/1045/12 z dnia 22.08.2012 r. oraz Uchwałą nr 21/796/13 z dnia 29.05.2013 r.

- efekt społeczny w postaci tworzenia nowych miejsc pracy, podniesienia poziomu przedsiębiorczości, zmniejszenia ubóstwa;
- wpływ projektu na zmniejszenie występowania zjawisk patologicznych i przestępczości.

Pod uwagę brano również liczbę mieszkańców objętych oddziaływaniem projektu oraz wartość architektoniczną obiektów poddanych rewitalizacji.

(dowód: akta kontroli str. 378-380)

Wszystkie przyjęte projekty³¹ mieściły się w założonych kryteriach, a ponadto:

- posiadały uzasadnienie ekonomiczne i/lub społeczne, zwłaszcza w kontekście ich wpływu na sytuację zdiagnozowaną w obszarze wsparcia;
- projekty realizowane w ramach jednej płaszczyzny powiązane zostały z projektami realizowanymi w innych płaszczyznach³²;
- przyjęte w ramach LPR działania wpisywały się w priorytety strategiczne rozwoju Miasta³³, cele strategiczne oraz zadania realizacyjne, ujęte w Strategii Rozwoju Miasta Grudziądz 2008-2015;
- dokonano alokacji środków w stosunku do zidentyfikowanych problemów oraz możliwych do uzyskania efektów.

Zgodnie z przyjętymi założeniami realizacja projektów miała sukcesywnie ograniczyć problemy zdiagnozowane na rewitalizowanym terenie, takie jak:

- w sferze społecznej: pogłębiające się ubożenie społeczeństwa, wysoki poziom bezrobocia, wysoki poziom przestępczości – w 18 projektach;
- w sferze gospodarczej: mała aktywność zawodowa mieszkańców, brak aktywności gospodarczej sektora MŚP – w 12 projektach;
- w środowisku i zagospodarowaniu przestrzennym: zmniejszająca się powierzchnia terenów zielonych, pilna potrzeba odnowienia wielu obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej, konieczna rewitalizacja i restrukturyzacja zespołów starej zabudowy – w 17 projektach.

Projekty związane ze sferą mieszkaniową (9) obejmowały odnowę zdegradowanych 17 wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Większość z nich (12) była zlokalizowana w obrębie sąsiadujących ze sobą ulic objętych przebudową w ramach odrębnego projektu³⁴, co sprzyjało osiągnięciu efektu synergicznego rewitalizacji zdegradowanego obszaru miasta.

(dowód: akta kontroli str. 122-200, 542-630)

Większość projektów ujętych w harmonogramie (12 z 19) była realizowana w okresie od roku do dwóch lat od rozpoczęcia ich realizacji. Trzy projekty³⁵ realizowano przez okres od pięciu do ośmiu lat, co było uzasadnione względami technicznymi.

(dowód: akta kontroli str. 529-532)

³¹ Załącznik Nr 4 do LPR.

³² Np. Projekt „Przebudowa ulic Starego Miasta” wiązał się z innymi projektami realizowanymi przez gminę, jak: „Modernizacja sieci tramwajowej”, „Rozbudowa systemu monitoringu”, „Rewitalizacja Góry Zamkowej”, „Instalacja systemu iluminacji świetlnej wybranych obiektów Starego Miasta”, „Rewitalizacja przestrzeni publicznej w Grudziądzu poprzez budowę placu zabaw dla dzieci przy ul. Szkolnej”, a także z projektami realizowanymi przez MPGK i wspólnoty mieszkaniowe (odnowa budynków wielorodzinnych), Parafię Św. Mikołaja i Ducha Św. (odnowa i modernizacja kościołów) oraz Muzeum w Grudziądzu.

³³ Priorytety: 3 – Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i ochrony środowiska; 4 – Rozbudowa i wzmocnienie infrastruktury i sfery społecznej Miasta; 5 – Rozwój turystyki i rekreacji, intensyfikacja działań kulturalnych oraz stworzenie spójnego systemu promocji Miasta.

³⁴ Ulice: Mickiewiczza, Wieżowa, Długa, Rynek, Murowa, Szewska.

³⁵ „Przebudowa ulic Starego Miasta”, „Rewitalizacja Góry Zamkowej” oraz „Modernizacja kościoła Św. Krzyża”.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli LPR był spójny z innymi strategiami, programami oraz planami dotyczącymi rozwoju Miasta i zapewniał kompleksowość działań na wyznaczonym do rewitalizacji obszarze. W LPR zdefiniowany został system oceny skuteczności prowadzonych działań rewitalizacyjnych, jednak w Urzędzie brakowało dokumentacji potwierdzającej prowadzenie monitoringu osiągniętych efektów z realizowanych projektów. Nie wszystkie wymagane raporty zostały sporządzone i przekazane do Urzędu Marszałkowskiego.

2. Ocena efektywności działań realizowanych na zdegradowanych obszarach miast

2.1. Integralność działań na obszarze rewitalizacji, w tym projektów realizowanych w ramach LPR

Opis stanu faktycznego

W latach 2009-2015 na obszarze rewitalizacji wskazanym w LPR zrealizowano w ramach tego programu 19 projektów. Wszystkie projekty uzyskały współfinansowanie ze środków UE i były położone w ścisłym centrum Grudziądza. Projekty rewitalizacyjne dotyczyły obiektów będących własnością: Miasta (cztery projekty)³⁶, MPGN (cztery)³⁷, wspólnot mieszkaniowych (cztery)³⁸, parafii (trzy)³⁹ oraz Skarbu Państwa⁴⁰, Zakonu Księży Marianów⁴¹, Caritas Diecezji Toruńskiej⁴² i Muzeum w Grudziądzu⁴³ (po jednym). Pięć projektów było realizowanych przez Miasto, sześć przez MPGN, cztery przez parafie, dwa przez wspólnoty mieszkaniowe oraz po jednym przez Grudziądzkie Centrum Caritas i Zakład Karny nr 1.

Wcześniej na obszarze wskazanym do rewitalizacji (w latach 2005–2008) zrealizowano cztery projekty, w zakresie remontów lub odnowy elewacji budynków wielorodzinnych. Jedno zadanie dotyczyło kamienicy wspólnoty mieszkaniowej, a pozostałe trzy budynków należących do MPGN. W latach 2009–2015 zrealizowano dodatkowo 13 projektów nie ujętych w LPR, tj. m.in.: zmodernizowano i rozbudowano infrastrukturę wodociągową, zmodernizowano sieć tramwajową, wybudowano „Wiślaną trasę rowerową” oraz przebudowano fragment ulicy Hallera w ciągu drogi wojewódzkiej nr 534.

(dowód: akta kontroli str. 690-692)

Zrealizowane projekty wpisywały się w działania wynikające z lokalnych dokumentów strategicznych. Zgłoszone w ramach LPR projekty nie były realizowane w systemie partnerstwa publiczno-prywatnego.

Zadania dotyczące projektu przebudowy ulic Starego Miasta były powiązane z rozbudową systemu monitoringu, modernizacją sieci tramwajowej, modernizacją i rozbudową infrastruktury wodociągowej, odnowieniami oraz modernizacjami

³⁶ Przebudowa ulic Starego Miasta; Rozbudowa systemu monitoringu – etap: Monitoring Starego Miasta; Instalacja systemu iluminacji świetlnej wybranych obiektów Starego Miasta; Rewitalizacja Góry Zamkowej.

³⁷ Odnowa zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza 16A, 25, 25A, 25B, Zamkowa 1, Toruńska 15; Odnowa zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Mickiewicza 3/ Murowa 24 i Pańska 23; Odnowa zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wieżowa1/Długa 2, Rynek 10, Rynek 15/Murowa 33, Rynek 16/Murowa 35; Odnowa zdegradowanego wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Focha 24.

³⁸ Odnowa zdegradowanego wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Mickiewicza 5. (udział MPGN we wspólnocie wynosił 95%); Remont i modernizacja części wspólnych zabytkowego budynku wielorodzinnego przy ul. Mickiewicza 1/Rynek 12; Odnowa części wspólnych budynku przy ul. Szewska 2/4; Odnowa części wspólnych zdegradowanego wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Stara 7.

³⁹ Wymiana pokrycia dachu kościoła p.w. św. Mikołaja; Odnowa zabytkowego kościoła p.w. Ducha Św.; Iluminacja wnętrza oraz adaptacja wieży kościoła p.w. św. Mikołaja.

⁴⁰ Modernizacja kościoła św. Krzyża przy ul. Wybickiego 10/22 (teren Zakładu Karnego nr 1).

⁴¹ Wymiana elementów azbestowych dachu kościoła p.w. Niepokalanego Serca N.M.P.

⁴² Remont i adaptacja nieużywanej części budynku przy ul. Marcinkowskiego 6-8.

⁴³ Wymiana pokrycia dachu oraz naprawa elewacji budynku głównego Muzeum.

i remontami zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, a także rewitalizacją Góry Zamkowej.

(dowód: akta kontroli str. 542-631, 693, 694-739)

Według wyjaśnień Prezydenta zarządzanie działaniami wpisanymi do LPR odbywało się na dwóch płaszczyznach, tj. z poziomu Miasta Grudziądz – jako beneficjenta projektów wpisanych do Programu (realizowano w oparciu o strukturę organizacyjną Urzędu) oraz z poziomu instytucji odpowiedzialnej za koordynację wdrażania i monitorowania efektów realizacji Programu. Zapewniono zgodność realizacji LPR z dokumentami programowymi, zbierano dane finansowe i rzeczowe w zakresie postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów, a także podejmowano działania korygujące, co przyczyniło się do zrealizowania wszystkich działań rewitalizacyjnych wpisanych do LPR.

(dowód: akta kontroli str. 666-668, 740-741)

2.2. Prace nad przygotowaniem projektów rewitalizacji

Do programu rewitalizacji zgłoszono 63 propozycje tematów, z tego w ramach LPR zrealizowano 19 projektów. Pozostałych nie zakwalifikowano, ponieważ m.in. położone były poza obszarem rewitalizacji, przeznaczono je do realizacji w ramach innych działań (Rewitalizacja terenu Szkoły Podstawowej nr 5 w Grudziądzu) albo planowano wykonać ze środków własnych Miasta (Informacja Turystyczna i Rewitalizacja terenów zieleni „Śródmieście”). W dwóch przypadkach wnioskodawcy zrezygnowali z deklarowanych przedsięwzięć.

(dowód: akta kontroli str. 742-751)

2.3. Niwelowanie negatywnych zjawisk w obszarze objętym rewitalizacją

Zrealizowane projekty wpisywały się w określone w LPR cele strategiczne i szczegółowe, m.in. odnowienie elewacji i wyremontowanie całych części wspólnych w wielorodzinnych budynkach mieszkalnych przyczyniało się do polepszenia standardów wszystkim lokatorom.

Projekty wykonane we wskazanym obszarze rewitalizacyjnym, niewpisane do LPR, dotyczące np. modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodociągowej czy sieci tramwajowej, przyczyniły się odpowiednio do poprawy standardów życia w danym obszarze oraz skrócenia czasu dojazdu tramwajem. Ich realizacja świadczyła o podejmowaniu komplementarnych działań służących funkcjonowaniu projektów rewitalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 771-773, 783-790)

Dokonane oględziny⁴⁴ wybranych projektów zrealizowanych na obszarze objętym rewitalizacją wykazały, że budynki wyremontowano od frontów i zapleczy, a przestrzeń wokół nich uporządkowano. Wszystkie obiekty zrealizowano zgodnie z opisami projektów zawartymi w LPR.

(dowód: akta kontroli str. 669-689)

---

⁴⁴ Przeprowadzono oględziny: 21 budynków mieszkalnych wielorodzinnych; kościołów p.w. Św. Mikołaja i p.w. Ducha Św.; Góry Zamkowej; Muzeum w Grudziądzu; Placu Miłośników Astronomii; Rynku Starego Miasta oraz wybranych fragmentów ulic Zamkowej, Spichrzowej i Pańskiej. Wymienione obiekty planowano i objęto rewitalizacją w ramach LPR. Przeprowadzono również oględziny Centrum Handlowo-Usługowego „Alfa” zrealizowanego ze środków własnych inwestora na obszarze rewitalizacji wskazanym w LPR oraz terenu poprzemysłowego nad rzeką Wisłą.

W LPR nie zakładano zwiększenia liczby podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji w wyniku realizacji przyjętych projektów, nie przewidywano również utworzenia nowych miejsc pracy.

(dowód: akta kontroli str. 3-200)

Analiza przeprowadzona na podstawie prowadzonego w Urzędzie rejestru działalności gospodarczej⁴⁵ wykazała, że na terenie obszaru rewitalizowanego utrzymywała się podobna liczba podmiotów gospodarczych. Na dzień 30 listopada 2011 r. były zarejestrowane 933 podmioty gospodarcze, natomiast na dzień 12 listopada 2015 r. – 948⁴⁶.

(dowód: akta kontroli str. 774)

Przyjęcie przez Radę Miejską Grudziądz w 2014 roku uchwały w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości budynków lub budowli umożliwiło osobom prowadzącym mikroprzedsiębiorstwa i użytkującym nieruchomości położone w dzielnicy „Stare Miasto”, będącej częścią obszaru rewitalizowanego wskazanego w LPR, ubieganie się do końca 2020 roku o zwolnienie od tego podatku.

(dowód: akta kontroli str. 752-760)

Prezydent wskazał, że w obszarze rewitalizacji występuje mała aktywność gospodarcza i nie zaobserwowano zjawiska przenoszenia aktywności gospodarczej i społecznej na ten obszar kosztem innych terenów. Podmioty, których przedsięwzięcia zostały zrealizowane w ramach LPR, nadal prowadzą działalność.

(dowód: akta kontroli str. 761-762)

W wyniku realizacji przyjętych projektów uzyskano m.in. następujące efekty:

- zmodernizowano torowisko tramwajowe o długości 2,276 km;
- przebudowano drogi o łącznej długości 4,425 km;
- zmodernizowano sieć wodociagową o długości 2,930 km;
- odnowiono 5 ha powierzchni terenów zielonych;
- uzyskano poprawę standardu życia (wyremontowanie 15 wielorodzinnych budynków mieszkalnych);
- obniżyła się liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru rewitalizowanego⁴⁷ z 370 do 144 (61,0%) przy zakładanych 356;
- zmniejszyła się liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń⁴⁸, w tym czynów karalnych nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru ze 120,4 do 100,3 (16,7%), przy założeniu zmniejszenia do 115,6.

(dowód: akta kontroli str. 775, 776, 782, 783-790)

2.4. Nakłady poniesione w ramach LPR na działania skierowane na zdegradowane obszary miast

W latach 2009-2015 (I półrocze) na realizację 19 projektów w ramach LPR zaplanowano wydatki w wysokości 38 317,9 tys. zł, a wydatkowano 36 781,8 tys. zł, co stanowiło 96% wartości planowanej. Zrealizowane projekty sfinansowano z: środków EFRR w wysokości 21 617,5 tys. zł, środków własnych 11 169,1 tys. zł,

⁴⁵ Według adresu zakładu głównego.

⁴⁶ Wzrost o 1,62%.

⁴⁷ Do obliczeń przyjęto 9 252 osoby zamieszkujące strefę na koniec 2009 r. i 10 233 zamieszkujące strefę na koniec 2014 r.

⁴⁸ Poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi.

środków budżetu państwa 645,0 tys. zł, innych w wysokości 150,0 tys. zł. Poniesiono również koszty niekwalifikowalne w wysokości 3 200,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 777-778, 832-833)

Najwyższe nakłady poniesiono na realizację projektów dotyczących:

1. przebudowy ulic Starego Miasta – planowano 15 890,1 tys. zł, wydatkowano 14 242,7 tys. zł (90% wartości planowanej), z tego w ramach EFRR 9 138,2 tys. zł;
2. rewitalizacji Góry Zamkowej – planowano 6 350,0 tys. zł, wydatkowano 5 863,7 tys. zł (92% wartości planowanej), z tego dofinansowanie z EFRR 3 927,0 tys. zł;
3. odnowy zdegradowanych wielorodzinnych budynków mieszkalnych⁴⁹ – planowano 2 421,5 tys. zł, wydatkowano 2 311,4 tys. zł (95% wartości planowanej), z tego w ramach EFRR 860,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 777-778, 832-833)

Wszystkie projekty zaplanowane w ramach LPR na lata 2009-2015 zostały zrealizowane. Efektami rzeczowymi zrealizowanych projektów (wskaźnik produktu) było m.in.: 70 nowopowstałych/wyremontowanych obiektów małej architektury, 26 zbudowanych/przebudowanych/doposażonych obiektów, 15 odrestaurowanych obiektów zabytkowych, 16 zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego (powierzchnia terenu objętego monitoringiem 9,02 ha), wyremontowana /przebudowana infrastruktura publiczna o powierzchni 3 962 m², dostosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 779-781)

Ocena częściowa

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli prawidłowo określono zadania zrealizowane w ramach LPR. Wybrane projekty zapewniały trwałe efekty rozwojowe obszaru rewitalizowanego. Zadania były ze sobą powiązane, wszystkie znajdowały się w śródmieściu Grudziądza oraz wpisywały się w inne działania wynikające z dokumentów strategicznych Miasta. W poszczególnych projektach osiągnięto założone wskaźniki, co wskazuje na rzetelne planowanie i realizację zadań.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵⁰, wnosi o sporządzanie i przekazywanie do Urzędu Marszałkowskiego sprawozdań z realizacji LPR.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

⁴⁹ Przy ul. Mickiewicza 16A, Mickiewicza 25, 25A, 25B, Zamkowej 11, Toruńskiej 12

⁵⁰ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1096), dalej „ustawa o NIK”.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz,   grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Barbara Antkiewicz

Kontroler
Sławomir Kierat
doradca ekonomiczny

.....
Podpis

.....
Podpis

Adam Kończak
główny specjalista k.p.

.....
Podpis

Kontroler
Sylwia Woźniak-Waszak
specjalista k.p.

.....
Podpis